

rada nekaj vprašala, ter navezal z njo razgovor. Doma je bila iz Hodoša, skrajne točke Prekmurja. Na vprašanje, kako se jim je v teh burnih časih godilo v tujini, mi je vsa solzna odgovarjala: »Ako bi vam hotela popisovati vse trpljenje, ki smo ga prestali za časa vojne, bi potrebovala več ur za razgovor. Naše trpljenje je skoraj nepopisno, ker smo se lačni potikali po podzemeljskih brlogih kot živina. Mnogi od naših ljudi še sedaj tavajo po tujini in ne vemo, kje prav za prav so. Vsi ti dogodki so ma živčno popolnoma pretresli, zato ne bom več odhajala v tujino. Verjetno bom tudi v domovini dobila kako zaposlitev.« Ker zaradi zunanje političnih razmer delavci ne bodo mogli v tolikem številu v inozemstvo kot prejšnja leta, a naše državno posestvo v Belju jih niti polovico ne more zaposliti, je nujno, da se doma začne z javnimi deli!

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Delavec ustreljen pri nedovoljenem prekoračenju meje. Brezvestni agentje skušajo neprestano delavsko ljudi proti denarni nagradi na nedovoljen način spraviti preko meje. Smrtna žrtev tihotapstva z živim blagom je postal bivši tovar-

niški delavec Anton Volentar. V temni noči je poskušal na nedovoljen način prekoračiti severno mejo, a so ga zalotili granicarji. Ker ni poslušal svarilnih klicev, ga je smrtno zadela krogla iz puške obmejnega stražnika. Ustreljenega so prepeljali v Prevalje.

Prijet, ker je kradel obleke. Mariborski policiji je padel v roke 29 letni krojaški pomočnik Josip Spajgl iz Pančeva, ker je kradel iz čakalnic mariborskih zbiravnikov obleke in jo prodajal. Spajgl zasleduje radi tatvin tudi beograjska policija.

V mestu okraden posestnik. Anton Kozar, posestnik iz Oseka pri Sv. Trojici v Slov. goricah, se je pripeljal z avtobusom v Maribor in se je ustavil v neki gostilni na Aleksandrovi cesti. Ko je zapustil krčmo, je opazil, da mu je sunil nekdo iz žepa na telovniku listnico s 7400 din in iz hlačenega žepa pa denarnico s 500 din.

Tatvina v skladišču. V skladišču in tkalnici Tekstilne družbe v Košakih pri Mariboru je bilo pokradenega blaga za srajce in hlačevine v vrednosti 9000 din.

Zaboden v oko. Iz Draže vasi pri Ločah so pripeljali v mariborsko bolnišnico 42 letnega posestnika Konrada Arbajterja, katerega je zabodel v neki tamošnji gostilni v oko neki možki.

Ne hranite denarja doma! V Jiršovcih v občini Sv. Urban pri Ptujju je sunil neznanec iz zaklenjenega stanovanja iz omare 12.000 din posestniku Alojziju Bezjaku.

Izdaten vlomilski plen. Neznanci so vlomili v noči v Ormožu v trgovino Avgusta Gottweina.



Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

Odnosil so celo zbirko manufakturnega blaga v skupni vrednosti za 50.000 din.

Železne in kovinaste predmete kradejo na pokopališču. Na okoljskem pokopališču v Celju se pojavljajo v zadnjem času tatvine železnih in kovinastih predmetov. Z nekega spomenika so pokradli neznanci ves baker, z drugih pa svetilke in sploh vse, kar je kovinaste.

Vlom v garažo. V Celju je bilo vlomljeno v noči v garažo avtomobila Viljema Sulgaja na Cesti na grad. Vlomilec je oškodoval Sulgaja za 10 tisočakov.

Kratko na svobodi. 21 letni Jože Zupanc, ki je bil radi tatvine v zaporih celjskega okrožnega sodišča, je pobegnil. Zbežal je ob Savinji pod železniški most in proti Skalni kleti. Jetniški paznik ga je dohitel na kolesu in ga je pripeljal nazaj v zapor. Begunec je bil zelo kratko na svobodi.

Nepoštena in tatinska hlapca strogo obsojena. Svoječasno smo na tem mestu poročali, da sta Janez Horvat in Ivan Skalič, hlapca grofice Bathyani Elizabete, iz Krajine v Prekmurju svoji gospodinjki v času njunega službovanja pokradla raznih stvari v vrednosti okrog 34.000 din. Za svoje tatinsko dejanje je bil Horvat obsojen na dve leti in dva meseca, a Skalič na dve leti in tri mesece strogega zopora. Obenem morata oba povrniti vso povzročeno škodo v znesku 34.000 din.

Od sodišča kaznovana pretkana sleparija. Od celjskega okrožnega sodišča je bil zadnje dni obsojen na dve leti težke ječe 55 letni Vinko Znidaršič iz Leskovca pri Krškem. V brežiškem okraju se je izdajal za od okrajnega načelstva pooblaščenega konjača. Pobiral je pasje takse in je na ta način izvalil od ljudi precej denarja.

Po svetu

Ponesrečen napad na bivšega angleškega poslanika v Sofiji. Ko so v korakale nemške čete v Bolgarijo, je prekinila Anglija z Bolgarijo diplomatske zveze in je angleški poslanik Rendell s člani svoje družine, z osebjem poslaništva in z britanskimi državljani zapustil Sofijo. Vsega skupaj se je pripeljalo iz Sofije v Carigrad 70 oseb. Bolgarski kralj Boris je dal poslaniku celo svoj vlak na razpolago do bolgarske meje. Rendell s spremstvom se je naselil v carigradskem hotelu »Pera Pal-



Slika iz bojev v afriški puščavi. Redek fotografski posnetek angleškega letalskega napada na Italijanske čete. Vojaki v afriški puščavi nimajo pred granatami in bombami druge kritja, kot da se vležejo na tla in s tem nekoliko zmanjšajo nevarnost zadetka po izstrelkih.

tri milijarde let, starost sonca pa na 8 do 10 milijonov let. — Ob dobri razsvetljavi baje človek tudi boljše sliši kakor v mraku ali ob slabi razsvetljavi.

Hvaležni kos. Pred kratkim je umrla v Olomucu 71 letna Matija Havlikova, ki je bila velika prijateljica živati. V mrzli zimi je pticam stalno polagala zrnja in drugih dobrot v krmilnico pred svojim oknom. Operutenih gostov je bilo tam vedno dovolj in so se stari gospej zahvaljevali z veselo zaupljivostjo in ščebetanjem. Ko so jo polagali v grob, je prepeval v bližnjem grmu kos in ta je potem, ko so pogrebci odšli, grob večkrat obkrožil, nato je sedel nanj in še enkrat zapel. Pokojničnin brat je v ptici spoznal

Okoli poldneva je šel na vas in zavil mimo Nadvornika. Počasi je šel mimo, prežal je okoli hiše, zavil je po stezi v goščo in čakal, da bi jo kje zagledal. Pa ni imel sreče. Videl je Nadvornika, videl je Nadvornico, posli so se sukali okoli poslopij, Julke pa vse do večera ni nagledal. Bliže k hiši pa si ni upal, dokler je vedel, da je stari doma. Ko se je zmračilo, se je vrnil, ne da bi bil kaj opravil. Srce mu je bilo žalostno.

Hodil je mimo Meleznika. Ko je prišel bliže, je zaslišal dretje in jok. V kapelici ob hiši je bila luč. Od tam so prihajali stokajoči glasovi. Družina je bila zbrana pri kapelici, Meleznica, Marička, njena sestra, in otroci. Molili so, toda bilo je, kakor da stokajo in se jočejo verne duše v vicah. Judeža je pretreslo. Obstal je in poslušal. Otročji drobiž se je stiskal okoli matere, najmlajšega je držala Marička. Meleznica je zatulila: »Sveta Marija, Mati božja...« Marička, ta poprej tako poredno vesela Marička, je ihto molila naprej, otroci so trudno in enakomerno jokali, najmanjši je zdaj in zdaj zasknekal. Bil je tako žalosten pogled, da ga Judež ni prenesel. Odhitel je skozi les proti domu, vso pot pa mu je brnelo po ušesih: Ti si kriv te žalosti in nesreče! Ti, ti, ti!

V lesu se je ustavil in je prisluhnil. Še do sem je segal jok. Slabo mora biti za Meleznika! Njegovi doma bodo to vedeli, zato so tako obupani. Moj Bog, spet je Meleznica zatulila! Revi se bo še zmešalo — še storila si bo kaj — potem bo on njen morilec...

Kar so ga noge nesle, je dri proti domu. Tu se je vrgel na posteljo. Šele po dolgem času je omahnil in zaspal. Toda ni imel mirnega spanja. V sanjah je videl Meleznika pod vislicami, zraven njega je klečala Meleznica, na rokah je držala otroka — zadavljenega, z vrvo okoli drobnega vratu... Judež je zakričal in se prebudil. Bil je ves moker. Od strahu je bil trd. Tako je nekaj časa ležal, pa strahotne podobe iz sanj ni mogel pregnati.

Vtem se je začelo svitati. Vstal je, se oblekel, skušal je pomoliti, pa ni mogel zbrati misli — in potem je začel težko sopsti, postal je bled ko zid, ves se je tresel — in potem je čisto tiho obstal in se je zagledal skozi okno... Da, bom!... Sklep je storjen, naj velja!... Trpka poteza se mu je zarisala okrog ust... Naj se zgodi, kar se hoče!... Pa Julka mora poprej še videti, spregovoriti mora z njo, prej ne gre.

Proti poldnevu je zopet prežal na robu gozda tukaj nad Nadvornikom. Danes je imel srečo. Ni še dolgo čakal, tedaj je zagledal Julko, ko je šla z vrčem proti studencu. Švignil je za živo mejo in pohitel po globači in prestregel dekle. Julka se je prestrašila, ko ga je tako iznenada zagledala pred seboj. Pa tudi Judež se je prestrašil, kajti bila je čisto bleda in, odkar jo je zadnjič srečal, je močno shujšala. Pa je ni utegnil gledati, ne da bi jo pozdravil, jo je vprašal:

»Julka, ali so oče doma?«



Zemljevid balkanskih držav. Na zemljevidu vidimo mejo Bolgarije napram Grčiji in Turčiji

12. marca zvečer. Nekaj minut za tem, ko je bila prtljaga Angležev dostavljena v omenjeni hotel, so eksplodirali peklenški stroji, ki so bili podtaknjeni med kovčege. Ubityh je bilo pet oseb, 20 pa ranjenih. Močno je trpelo tudi hotelsko poslopje. Očividno je, da je bil cilj atentatorjev: smrt poslanika Rendella in uničenje njegovih važnih dokumentov, katere je pripeljal s seboj. Rendell sam pravi v svojem poročilu o atentatu, da so se nahajale bombe ali peklenški stroji v dveh kovčegih, ki sta bila v neopaznem trenutku položena med prtljago osebja angleškega poslanstva. Poslanik Rendell poroča, da se je on in osebje poslanstva rešilo na čudežen način. Ako bi bili peklenški stroji eksplodirali v vlaku, bi se bila zgodila največja nesreča.

Siamski mir hud udarec za Francijo. Na posredovanje Japonske je bila 11. marca v Tokiu podpisana med francosko Indokino in Siamom mirovna pogodba. Francija je morala odstopiti Siamu 70.000 kvadratnih kilometrov ozemlja s 50.000 prebivalci, kjer so najbogatejša riževa polja. Hkrati je izgubila Francija edine zlate rudnike, ki jih je imela v svoji kolonialni posesti. Pogodba nadalje določa, da smejo francoski in indokitajski državljani še nadalje ostati v odstopljenih pokrajinah in da bodo uživali iste pravice kakor Siamci. Siam odstopljenega ozemlja tudi ne sme utrditi in vzdrževati tam vojaštva. Podrobnosti o razdelitvi bo določila posebna komisija. Japonska je prevzela jamstvo za novi mirovni sporazum.

Kratke tedenske novice

»Svoboda ljudstva, nedotakljivost meja in mir na zunaj in znotraj so cilji, ki jih hoče naša vlada doseči s svojo politik«, je rekel minister dr. Miha Krek na nedeljskem shodu v Radovljici. »Naš denarni položaj bo Narodna banka obdržala na zdravi podlagi in bo skušala denar v nadaljnjem poteku okrepiti in ohraniti«, je rekel v nedeljo, 16. marca, guverner naše Narodne banke dr. Milan Radosavjevič.

V Berlinu je imel zadnje nedeljno govor vodja rajha Hitler. Napovedal je neizprosno nadaljevanje vojne do končne zmage. — V Washingtonu je pa govoril v nedeljo predsednik Roosevelt. Napovedal je vsestransko podporo Amerike Angliji in njenim zaveznikom.

Japonci so na umiku pred Kitajci, ki zasedajo severnokitajske pokrajine, katerih so se polastili Japonci pred dvema in pol letoma.

Italijanski in madžarski časopisi dajejo priznanje neomahljivi in pametni politiki Jugoslavije.

Ko se je Amerika odločila, da pomaga Angliji, je dobro proučila vse možnosti, da bo ameriški vojni material varno prispel v Anglijo.

Nemška vojna industrija se seli iz zapadne Nemčije v središče države in zlasti v Avstrijo, kjer bo manj izpostavljena angleškemu bombardiranju.

Dne 14. marca je bila obletnica miru, ki je bil sklenjen po hudih bojih med Finsko in sovjetsko Rusijo.

Ameriški vojni minister Knox je poudaril, da mora imeti Amerika močnejše brodogradilne kot ga imajo vse tri države, ki se borijo proti demokracijam.

Angleški minister za vojno brodogradilstvo Aleksander je dejal v svojem govoru med drugim: »Če vzdržimo do prihoda ameriške pomoči, potem zmaga ni samo zagotovljena, ampak bo tudi zelo hitra.«

Ob drugi obletnici slovaške republike je poslal kancler Hitler predsedniku Slovaške dr. Tisu brzojavne čestitke.

Kancler Hitler je obiskal sredi minulega tedna ob triletnici vkorakanja nemških čet v Avstrijo Linz, kjer je imel govor na svoje sorojake.

V španskem mestu Sevilla je eksplodirala v predmestju smodnišnica. Nesreča je zahtevala 50 mrtvih, 250 ranjenih in 300 poslopij je porušeni.

V Bolgariji sta iztrili 14. marca med postajama Uboriste in Kiselovo pri Varni dve lokomotivi tovrnega vlaka. Od 38 vagonov se jih je 17 preuknilo in vnelo, ker so vsebovali nafto. Ubityh je bilo 10 ljudi, 14 pa ranjenih.

Rooseveltov odposlanec polkovnik Donavon je imel pred odhodom v Ameriko v portugalskem glavnem mestu Lizabon sestanek z ameriškim poslanikom v Madridu. Šlo je za vprašanje preskrbe z živili Portugalske, Španije in nezasedene Francije.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Dolgoleten naš naročnik umrl pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. V nedeljo, 9. marca, je umrl Ludovik Čolnik, kletarski mojster v poklju ter bivši gostilničar in posestnik. Bil je dolgoleten zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Rajni naj počiva v miru — preostalim naše sožalje!

Francu Pečovniku, p. d. Španu iz Tešove v župniji Vransko. Rajni je bil skrben družinski oče, ki je v strogo katoliškem duhu vzgajal svoje otroke. Bog je obilno blagoslovil njegov zakon. Saj je ob njegovem grobu žalovalo sedem sinov in dve hčerki, dočim ga je en sin že pričakoval v večnosti skupno z materjo, ki je umrla že pred 14 leti. Vsi otroci so marljivi delavci v

»Ne,« je odgovorila začudeno, »davi so šli. Kako pa, da si ti še tu? Ali tebi ni treba na sodnijo?«

»Tudi, pa se mi še ne mudi. Če grem vso noč, bom tudi še prav prišel... Julka, poslušaj! Pomeniti se moram s teboj. Tu naju ljudje vidijo. Bodi tako dobra pa pridi gor v les, da se lahko v miru pogovoriva.«

Nezaupno ga je pogledala.

»Menda se me ne bojiš?« jo je užaljeno vprašal. »Ne, bati se ti ni treba. Nekaj važnega bi se rad pomenil s teboj. Ne bo dolgo.«

»Kaj bi se te bala!« je odgovorila. »Čakaj me gor, po kosilu bom prišla.«

Ne da bi kateri še kaj rekel, sta šla vsak na svojo stran.

Judež jo je mahnil v breg. Najprej je pobral v grmovju lepi šopek, ki ga je imel pripravljenega za Julko, potem je zavil po gozdu naokoli in se je po dobri uri vrnil na kraj, kjer je hotel Julko pričakati. Pa Julka je že bila tu. Sedela je nad globoko in si z obema rokama zakrivala lice. Ko je začula njegove korake, so ji roke omahnile, skočila je pokonci. Še bolj blede se mu je videla kakor poprej pri studencu. Nekaj časa sta se nemo gledala, potem je vprašala ona kratko in odsekano:

»Kaj mi imaš povedati?«

»Še enkrat se ti moram zahvaliti za vse, kar si mi

dobrega storila,« je s težavo stisnil iz sebe, »in — poslovil bi se rad. Danes grem, ne bova se več videla.«

»Kam greš? Zakaj greš?« je vprašala hlastno.

»Prihrani mi odgovor, prosim te,« je dejal; »čež kak dan boš že izvedela. Po poštini potj grem.«

»Na sodnijo greš, zaradi tistega nesrečnega pretepa, mislim si... Bodi mi odkritosrčen pa mi nekaj povej! Kdo je Tinča zabodel? Ti veš.«

»Jaz — jaz da bi vedel!« se je prestrašil. »Ne, jaz ne vem... Kako, da bi jaz vedel?«

»Ti si tistemu, ki ga je zabodel, nož iz rok izvil in si ga s kegljišča ven vrgel.«

»Sveta Marija!« je zavpil. »Ali že veš? Kdo ti je pravil?«

»Torej je res?« je z grozo dahnila. »Še zmeraj sem upala, nisem mogla verjeti, zdaj pa vem... Povej, kako je bilo!«

»Kaj bi naj povedal? Za las prepozno sem prišel. Ko sem ga za roko zagrabil, je bilo že storjeno.«

»O moj Bog!«

»Kdo ti je povedal?«

»Nekdo, ki je bil zraven — saj je vseeno, kdo je bil.«

»Ali so tistega tudi klicali za prič?«

»Ne.«

»Zakaj ne?«

kosa, ki je stalno prihajal pred njeno okno po hrano.

Mravlje si gradije vodnjake. Mravlje niso samo pridne, temveč grede tudi zelo globoko. To je odkril argentinski učenjak Marino Blanes, ki se je bavil z vprašanjem, od kod si živalice v suhem letnem času dobivajo vodo. Naključje mu je pomagalo. Blanes si je dal kopati vodnjak. Pri tem je odkril komaj za prst debel rov v zemlji, ki je vodil po števno 20 m globoko do talne vode. V tem rovu je od mravelj kar gomazelo. Znanstvenik je odkril tudi vhod v ta rov, in sicer pod nekim mravljščem. Živali se bile torej »vohale« vode in so po svojih gradbenih pravilih zgradile ogromen predor v zemljo.

(Dalje sledi)